

๒๕๓๖

ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากคู่สมรส การรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การคลอด
และปัจจัยบางประการกับการปรับตัวในมารดาที่ได้รับการผ่าตัดเอาทารกออกทางหน้าท้อง

THE RELATIONSHIP BETWEEN SPOUSE SUPPORT PERCEPTION OF CHILDBIRTH
EXPERIENCE, SELECTED FACTORS AND MATERNAL ADAPTATION IN CESAREAN MOTHERS

จรรยา หน่อแก้ว

อภินันท์นาการ

จาก

"พิชญ์วิมลวัน" ๒๕๓๖

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาพยาบาลศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. ๒๕๓๖

ISBN 974-587-550-3

สงวนลิขสิทธิ์

27633

Copyright by Mahidol University

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากคู่สมรส การรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การคลอด และปัจจัยบางประการกับการปรับตัวในมารดาที่ได้รับการผ่าตัดเอาทารกออกทางหน้าท้อง

ผู้วิจัย จรรยา หน่อแก้ว

ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (พยาบาลศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล, วท.บ., M.S., Ph.D.

ยุพิน จันทรัคคะ, วท.บ., ค.บ., ค.ม.

จริยาวัตร คมพยัคฆ์, วท.บ., วท.ม., ส.ด.

วันที่สำเร็จการศึกษา 17 มีนาคม พ.ศ. 2536

บทคัดย่อ

การผ่าตัดเอาทารกออกทางหน้าท้อง เป็นวิธีที่สูติแพทย์ใช้เพื่อช่วยคลอดแก่มารดาที่ไม่สามารถคลอดเองทางช่องคลอดได้หรือเพื่อเป็นการป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดต่อมารดาและทารกในครรภ์ เมื่อมารดาได้รับการผ่าตัด มารดาจะอยู่ในสภาพของผู้ป่วยหลังผ่าตัดและในขณะที่เดียวกันก็เป็นมารดาภายหลังคลอดด้วย จึงทำให้เกิดภาวะเครียดทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ และส่งผลกระทบต่อการทำงานของมารดาค่อนข้างมาก การที่มารดาจะปรับตัวได้ดีหรือไม่นั้น ผู้วิจัยเชื่อว่าการได้รับการสนับสนุนจากคู่สมรส และมีการรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การคลอดดี จะช่วยให้มารดาสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาโดยอาศัยกรอบทฤษฎีการปรับตัวของรอยเป็นพื้นฐาน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากคู่สมรส การรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การคลอดและปัจจัยบางประการกับการปรับตัวในมารดาที่ได้รับการผ่าตัดเอาทารกออกทางหน้าท้อง ในโรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาลรามธิบดี และโรงพยาบาลมิชชั่น จำนวน 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวัดการรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การคลอด แบบวัดการสนับสนุนจากคู่สมรส และแบบประเมินการปรับตัวของมารดาที่ได้รับการผ่าตัดเอาทารกออกทางหน้าท้อง ท้าการวิเคราะห์ข้อมูลการคำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้สหสัมพันธ์ของ

เพียร์สัน และใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อคำนวณหาค่าการทำนายของตัวแปรอิสระกับตัวเกณฑ์ ได้ผลการวิจัยดังนี้

1. การสนับสนุนจากคूसมรสมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในมารดาที่ได้รับการผ่าตัดเอาทารกออกทางหน้าท้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r=.4435$)

2. การรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การคลอดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในมารดาที่ได้รับการผ่าตัดเอาทารกออกทางหน้าท้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.2557$)

3. ปัจจัยบางประการ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว ประสบการณ์การคลอดเดิม และชนิดของการผ่าตัด มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมารดาที่ได้รับการผ่าตัดเอาทารกออกทางหน้าท้องอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนพบว่า ตัวทำนายที่สามารถทำนายการปรับตัวได้อย่างมีนัยสำคัญ คือ การสนับสนุนจากคूसมรส และการรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การคลอด โดยตัวทำนายสองตัวนี้สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของการปรับตัวได้ร้อยละ 24.53 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า มารดาที่ได้รับการสนับสนุนจากคूसมรส และมีการรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การคลอดที่ดีจะมีการปรับตัวที่ดีด้วย ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้คือ พยาบาลควรตระหนักถึงบทบาทของตนเองในการส่งเสริมคूसมรสของผู้ป่วย เพื่อให้การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้ป่วยมากขึ้น นอกจากนี้พยาบาลต้องส่งเสริมให้มารดาที่ได้รับการผ่าตัดเอาทารกออกทางหน้าท้องมีการรับรู้ที่ดีเกี่ยวกับประสบการณ์การคลอดโดยให้คำปรึกษาแนะนำ และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่มารดา เพื่อจะช่วยเหลือให้มารดามีการปรับตัวที่ดี

Thesis Title **The Relationship between Spouse Support Perception
of Childbirth Experience, Selected Factors and
Maternal Adaptation in Cesarean Mothers**

Name **Chanya Norkaew**

Degree **Master of Science (Nursing)**

Thesis Supervisory committee

Kobkul Phancharoenworakul, B.Sc., M.S., Ph.D.
 Yupin Chandaragga, B.Sc., B.Ed., M.Ed.
 Jariyawat Kompayak, B.Sc., M.P.H., Dr.P.H.

Date of Graduated **17 March B.E. 2536 (1993)**

ABSTRACT

A cesarean birth is performed when vaginal delivery is not possible or when the situation is not safe for the life or health of the mother and her fetus. When a woman has undergone on cesarean birth, she of course, feels of anxiety, guilt, loss of control and experienced lower self-esteem. The impact of cesarean birth has affected on the cesarean mother's physical and psychological well-being; thus it is difficult for cesarean mother to adapt themselves to the situation after cesarean birth. Helping the cesarean mothers both in psychologically and physically is essential in order to increase their ability to adapt themselves into new situation. In caring of these patients, therefore, nurse should realize about the factors influencing the mother's adaptation in order to enhance their adaptability. In this study, the researcher used the Roy Adaptation Model as a theoretical framework to

study the relationship between spouse support, perception of child-birth experience, selected factors, and maternal adaptation among cesarean mothers. The sample was composed of 112 cesarean mothers who came to follow up at the postpartum clinic at Siriraj Hospital, Rajvithee Hospital, Ramathibodi Hospital and Seventh-day Adventist Hospital. Data were collected by using the personal data, the Spouse Support, the Perception of Child-Birth Experience and the Maternal Adaptation questionnaires. Data were analyzed by using SPSS^X program for percentage, arithmetic mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, multiple correlation coefficient and the stepwise Multiple regression.

The results were as follows :

1. There was a significantly positive relationship between spouse support and maternal adaptation in cesarean mothers at the .001 level ($r=.4435$)
2. There was a significantly positive relationship between perception of child-birth experience and maternal adaptation in cesarean mothers at the .01 level ($r=.2557$)
3. There was no significant relationship between age, education level, income, past child-birth experience, and type of cesarean, and maternal adaptation in cesarean mothers.
4. The result of stepwise multiple regression analysis showed that 24.53 percent of the variences of maternal adaptation in cesarean mothers was accounted for by two significant predictors, that is, spouse support and perception of child-birth experience.

As the result of this study, it is recommended that, for nursing practice nurses should encourage the spouse to provide support and love to the cesarean mothers throughout this difficult experience. Furthermore, nurses should be promoting the cesarean mothers to gain positive cesarean birth experience by providing sufficient useful information and counseling in order that these mothers will be able adapt themselves to the experiencing situation.

